

DVOJNI JUBILEJ ŠOLE V DOLU

Dolgoletna tradicija

Osnovna šola Franca Ravbarja v Dolu pri Ljubljani je ob dnevu republike slavila tudi pomemben dvojni jubilej – 30 let sedanje šole in 130 let šolstva v tem kraju. Samostojna redna šola v Dolu sega nazaj v leto 1854, ko je bilo postavljeno poslopje pri cerkvi. Na začetku je bila šola enorazredna, od leta 1884 dvorazredna, leta 1892 pa se šola iz starega poslopja pri cerkvi

v nemščini, dne 1. maja 1944 pa so partizani zažgali šolski del graščinske stavbe.

Takoj po osvoboditvi se je šola nastanila v upravni stavbi tovarne Jub. Za šolsko leto 1947/48 je tovarna Jub odpovedala šoli gostoljubje, ker bi sicer sama ne mogla obnoviti dela. Zato je bila za šolo v naglici preurejena nekdanja mežnarija, ki je tako po petdesetih in več letih znova spreje-

stavbo pa je dal okoli 30.000.000 dinarjev takratni okraj Ljubljana okolica in tako je bila 12. septembra 1954 za stoletnico prve uradne šole v Dolu slovesno odprta nova šolska stavba s štirimi učilnicami, pisarno, konferenčno sobo, kabinetom za učila, lastnim vodovodom in centralno kurjavo. Leta 1974 pa je bil iz prvega samoprispevka dozdani prizidek, v katerem je še sedem novih učilnic, delavnica za tehnični pouk in knjižnica (ta je bila pozneje zaradi prostorske stiske preurejena v učilnico).

Osnovno šolo Franca Ravbarja sedaj obiskuje 469 učencev. Med njimi je 145 vozačev. V nižjih razredih poteka pouk v dveh izmenah, na višji stopnji pa v eni. Šola ima 20 oddelkov. Učenci predmetne stopnje se srečujejo s pomanjkanjem vsaj ene učilnice. Tudi šolska knjižnica dela v neustreznih prostorih.

»Šolski okoliš je izredno velik, sega od Šentjakoba in tja do Senožet in Križevske vasi v občini Moste-Polje. Zaradi tega je velik del učencev vozačev, pravi ravnatelj šole v Dolu Janez Hromc. S tem v zvezi pa se pojavljajo velike težave z udeležbo učencev pri dopolnilnem pouku in dodatnem pouku, še posebej pa pri interesnih dejavnostih.

Šola se že dolga leta srečuje s hudimi kadrovskimi težavami. Le malo učiteljev stanuje na področju šolskega okoliša, veliko se jih vozi iz Ljubljane, Domžal in celo iz Litije. Zato si ti učitelji hitro želijo poiskati službo blizu svojega doma. Posledica je velika fluktuacija učiteljev, šola mora pogosto zaposlovati učitelje začetnike ali celo učitelje brez končane strokovne izobrazbe. Šola in KS Dol si že dolga leta prizadevata zagotoviti zadostno površino za individualne gradnje stanovanjskih hiš za učitelje.

Na šoli so tudi nizki OD, kar še potencira kadrovske težave.

S krajevnimi skupnostmi šolskega okoliša, posebej s KS Dol ter s tovarno Jub je sodelovanje vsa leta uspešno in šola je pri teh vedno naletela na razumevanje, materialno in moralno podporo.

IVAN ŠUČUR

V programu ob proslavi dneva republike in dvojnem jubileju šole v Dolu so sodelovali recitatorji in pevci ter člani gimnastičnega krožka osnovne šole Franca Ravbarja ter kvintet DPD Svoboda Dol. Prvi del proslave je bil posvečen dnevu republike, slavnostni govornik pa je bil predsednik KK SZDL Dol Brane Aleš.

Vezni tekst drugega dela je bil sestavljen iz branja odlomkov iz šolske kronike, ki se na šoli vodi od šolskega leta 1973/74. Brali so jih člani recitatorskega krožka.

Med gosti so bili Alojz Strmole, Sonja Sink, Meta Železnik, posebej pa so bili na šoli veseli obiska tovarišice Marije Ravbar, vdove narodnega heroja Franca Ravbarja-Viteza po katerem šola nosi ime, in Marka Hribarja, predsednika gradbenega odbora za postavitev šole pred 30-imi leti in prvega predsednika šolskega odbora iz leta 1954.

Proslave so se udeležili predstavniki krajevnih skupnosti Dol ter samoupravnih in DPO Beričevo-Brinje, Podgorica-Šentjakob in Dolsko ter tovarn Jub in Belinka.

Predstavniki obrtnikov in KS Dol so šoli poklonili računalnik Spectrum. Darilo bo pripomoglo k uvajanju pouka računalništva na tej šoli.

Na koncu so predstavniki KS Dol izročili spominsko darilo dvema bivšim ravnateljem osnovne šole Franca Ravbarja – tovarišici Veri Zavrl in tovarišu Rudolfu Perblu, ki sta se z 31. avgustom letos upokojila.

Po proslavi je bilo tovariško srečanje delavcev šole z upokojenci in povabljenimi gosti.

preseli v prenovljen severni del graščine v Dolu.

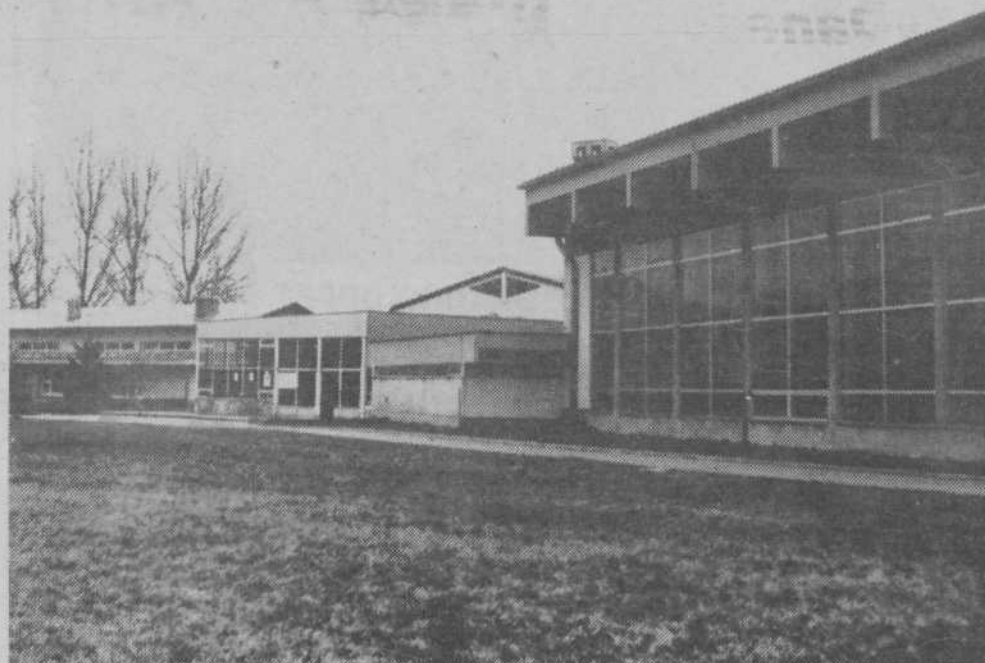
Prvotni šolski okoliš je obsegal ne le naselja na levem bregu Save, temveč tudi Gradovlje, Gostinco in Podgrad na desnem bregu. Učenci so se čez Savo vozili z brodom in s čolni, vendar so jih pogoste povodnji zelo ovirale, saj po ves teden niso mogli priti čez Savo. Zato so leta 1910 desni breg Save šolsko preusmerili na Zalogo.

Tik pred začetkom druge svetovne vojne je bila šola štirirazredna. Obiskovalo jo je 72 učencev in 69 učenk (141), poučevala pa so tri učiteljice in en učitelj.

Med nemško zasedbo so nemški učitelji v šoli poučevali

la šolsko mladino. Seveda so bili prostori še bolj utesnjeni kakor prej, zato je bilo treba brez odloga urediti staro zgradbo o novi šoli.

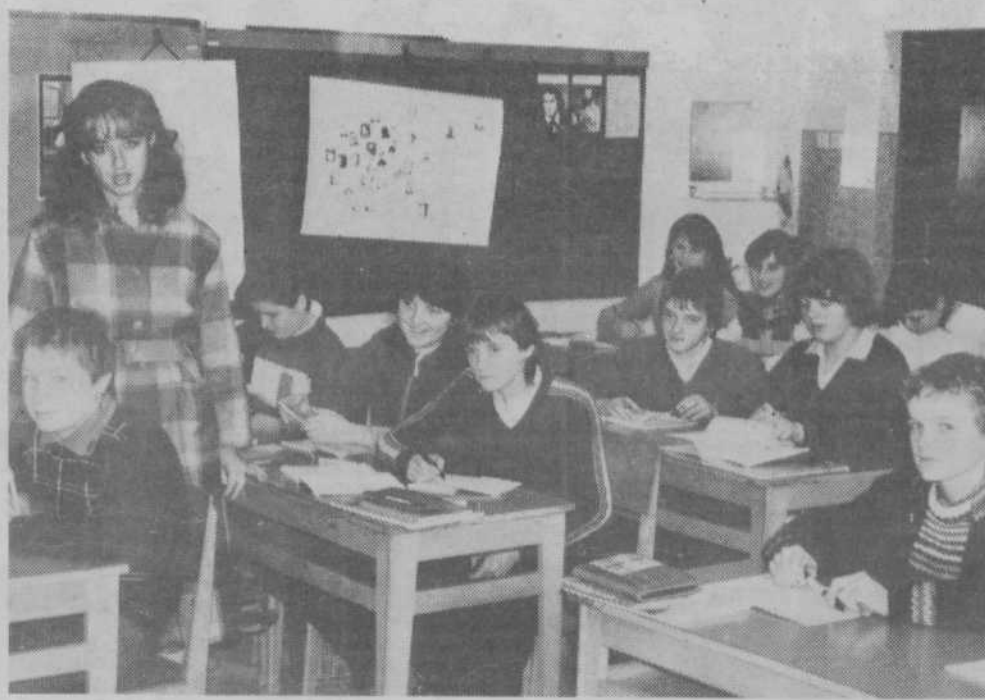
Paviljonski tip šolskega poslopja je bil postavljen na nepoplavnem področju Vidma. Prispevek krajanov je bil okoli 500.000 dinarjev, za celotno

Paviljonsko šolo v Dolu so odprli 12. septembra 1954 (zgoraj).

Tovarišica Andreja Grah pri pouku angleščine v 8. b. razredu (spodaj).

Foto: I. Š.

Terezija Brajnik praznovala devetdesetletnico

V bežigraskem Domu starih občanov je v petek, 7. decembra, proslavila 90. rojstni dan Terezija Brajnik, mati narodnega heroja Eda Brajnika-Šte-

fana. Njeno rojstno leto je 1894. Ob obisku delegacije krajevne organizacije ZB NOV Bežigrad je ob voščilu k častitljivemu jubileju gostoljubno dejala: »Najprej bomo pili kavico, potem pa se bomo pogovarjali. Sama jo grem naročiti«.

»Sem Furlanka,« je najprej povedala, nato pa z mehkim furlanskim naglasom pripovedovala o svoji mladosti, »ki je bila

preselili v Ljubljano, v Dravljah, mi o svojem ilegalnem delu ni ničesar pravil. Šele v avgustu 1941 leta, ko ga nekoč ni bilo domov in se je le od časa do časa na skrivaj pojavil, sem nekaj zvedela o tem. Bolj so pa vedeli Italijani, ki so ga neprestano iskali in po njem povpraševali. Na srečo ga niso našli. Edo se je skrival vse do leta 1943, ko je odšel v partizane.«

Leta 1944 je bilo za Terezijo Brajnik leto velikega trpljenja in žalosti. Bilo je 5. maja 1944, ko se je pred vrati oglasilo: »Odpri-te, policija«. Pa ni bila policija. Bili so črnokolci. Vse so preiskali in premetali, nato pa odpeljali moža in ga ubili. Kje so ga ubili in kje ležijo njegovi posmrtni ostanki še danes ne vem.« Nato pristavi: »Tako je življenje, vojna je grda stvar.«

Po osvoboditvi je živela pri sinu v Beogradu polnih 20 let. »Varovala sem njegove otroke, ki imajo že tudi otroke, jaz pa tri pravnuke«.

Zdaj živi v domu za starejše občane že 4 leta. Pravi, da je zadovoljna z osebjem in tudi s hrano: »Hrana je sicer dobra, le včasih bi lahko bila malo boljša. Pa kaj hočemo, potrpeti je treba.« Obiskov ima veliko, tudi sorbci njenega pokojnega sina je niso pozabili. V največje razvedrilo so ji knjige: »Veliko berem,« pravi, »če tega ne bi bilo, ne bi bilo ničesar.«

Ob njenem lepem jubileju ji voščimo z željo, naj ji bodo knjige še dolgo let zveste prijateljice.

EDA KOMAVLI

tako lepa« in o svojem rojstnem kraju Bozanu, kjer je živela do leta 1921, ko se je po poroki z možem preselila v Slovenijo. Najprej v Kamnik, kjer je rodila edinega otroka – sina Eda in kjer je živela enajst let. »V Mur-ski Soboti, kamor smo se preselili iz Kamnika, pa mi je bilo najlepše. To so bila res lepa leta.«

O sinu pravi: »Bil je dober di-jak, ubogal pa je bolj malo. Že kot gimnazijec je »rogovillil«, pa mi o tem ni nič povedal. Tudi pozneje, ko smo se leta 1938

ŠE ENKRAT:

»KEL kaznuje tudi redne plačnike«

Mnenje delegacije krajevne skupnosti Urške Zatler

Delegacija krajevne skupnosti Urške Zatler ni zadovoljna z odgovorom, ki ga je podala tozda Komunalna energetika na vprašanje, zastavljeno na zboru KS skupščine občine Bežigrad 30. oktobra. Še več: gre za tipičen primer, kakršen odgovor na delegatsko vprašanje ne bi smel biti. Če bi obveljali tako nestrpni in žolčni odnosi, kakršne v svojem odgovoru narekujeja KEL in njen direktor Andrej Ciuha, dipl. ing., potem bi lahko naš delegatski sistem kaj hitro usahnil. Delegati bi postali preprosti dvigovalci rok za pripravljene rešitve, nekdo drug pa bi lahko mimo njih mirno in brez občutka krivde počel vse, kar bi hotel in bi pri tem moral paziti samo na to, da ne bi kršil zakonskih predpisov.

Lekcija iz pravnih predpisov ni bila potrebna, ker delegacija predpise pozna. Če bi KEL deloval nezakonito, potem ne bi bilo potrebno nobeno delegatsko vprašanje, saj so za ukre-

panje v takem primeru zadolženi organi pregona.

Iz odgovora na delegatsko vprašanje smo izvedeli, da je direktor Andrej Ciuha, dipl. ing., odgovoren za vse, torej tudi za vrstni red vklapljanja na podlagi »rednih« in »nere-dnih« plačnikov. V sistemu, ki je kljub vrsti zakonskih predpisov še vedno nedorečen, pa očitno nismo še povsem razjani vprašanja, kdo je v bistvu plačnik. Z izvajanjem konsen-kvenc na podlagi takega sistema pa ne posegamo samo na ekonomsko ampak tudi na pravno in ne nazadnje tudi na politično področje.

Direktor Andrej Ciuha, dipl. ing., ne rešuje samo internih gospodar-skih problemov Komunalne energeti-ke ampak v bistvu odreja storitev ti-stemu, ki jo je plačal. KEL in njen direktor nas v odgovoru poučita o marsičem, ne povesta pa bistva:

– Ali si je občan z rednim plačeva-njem svojih obveznosti že zagotovil

storitev Komunalne energetike? Ali mora storiti še kaj več? Ali mora mo-góce poleg tega še sam obračunati s sosedom, ki ni poravnal svojih obveznosti? Ali mora osebno odpeljati blagajnika hišnega sveta na KEL, da odda denar, ki ga je že zbral? Ali ima KEL pravico odreči storitev rednemu plačniku samo zato, ker njegov so-sed ni plačal?

Ne zanimajo nas tisti, ki ne porav-navajo svojih obveznosti, saj imamo na voljo organe in institucije, ki so pristojne za to, da jih prisilijo k disciplini. Zanimajo nas občani, ki redno plačujejo. Kakšna so zagotovila, da dobijo storitev, ki so jo poravnali?

Takrat, ko je zastavila delegatsko vprašanje, delegacija ni vedela, kdo je direktor tozda Komunalna energeti-ka. Zdaj vemo, da je to čelo krajan naše krajevne skupnosti. Če bi se Andrej Ciuha, dipl. ing., bolj pogosto pojavljal v družbenem in političnem življenju naše krajevne skupnosti, bi najbrž sam od sebe našel stik z delegacijo in ne bi potreboval nikogar, da bi mu omogočal stik z njo, kot je to izraženo na koncu odgovora Komun-alne energetike. Seje naše delegaci-je so javne, na sedežu krajevne skup-nosti vedo, kdaj se sestaja; če želi direktor Komunalne energetike stik z njo, naj pride na sejo in pove, kar želi.